

ἔδω και λίγες μέρες. Κεῖνο πού θέλουμε μόνο νά τόνισουμε σήμερα στή στήλη αὐτή εἶναι ἡ φανατική πίστη στό ἰδανικό μιᾶς καινούριας ἀνθρωπότητας, πού ἐμπνέει τὸ ἔργο τοῦ μεγάλου Ρώσου. Ἐνας ἀνεμος ἐπαναστατικῶς περνάει μέσα ἀπὸ ὅλο τὸ ἔργο του και τοῦ δίνει τὸ χαρακτηριστικό του τόνο. Στὸ ὑπέροχο συμβολικό του δῆγμα «Ὁ Τοῖχος» πού δημοσιεύσαμε τίς προάλλες, οἱ λεπτοὶ τῆς σημερινῆς κοινωνίας χτυποῦνε, σπάζουνε, ματώνουνε στὰ στήθια τους πάνω στὸν ἀλόγητο τοῖχο τῆς ψευτιάς, πού σὰ βράχος θεώρωτος τοὺς κλείνει: τὸ φῶς και τὴ λευτεριά. Μὰ ὁ συγγραφέας μᾶς δείχνει ὅλη τὴν αἰσιοδοξία τῆς ἐπαναστατικῆς του ψυχῆς, τὴν πίστη σ' ἕνα φωτεινότερο, δικαιότερο μέλλον, σὲ μιὰν ἀνατολή μακρινή πού οἱ λεπτοὶ ἐλπίζουνε, πιστεύουνε πὼς θὰ τὴν ἀντικρύσουνε πατώντας ὁ ἕνας πάνω στὸ πῶμα τοῦ ἄλλου ὅσο νά φτάσουνε στὴν κορυφή τοῦ τοῖχου, πάνω σ' ἕνα φριχτὸ σωρὸ πτωμάτων. Ὁχι ἀερολόγος, ὄχι μυστικὸπαθος ὀπτασιαστῆς ὠρμιστήτων, ὄχι μικροβιομύχανος τῆς θεωρίας τοῦ πὼς θάποχτήσουμε περισσότερους ἀναγνώστες, παρὰ προφήτης και πολεμιστῆς ἐπαναστάτης κ' ἐργάτης κοινωνικῶς ἀκατάβλητος, ἀπὸ τοὺς λιγοστοὺς ἐκείνους, πού ξέρουνε τὸ μυστήριο δίχως νά ξεχνοῦνε τίς ὑποχρεώσεις τους πρὸς τὴν τέχνη νά γίνονται: κ' ἐργάτες τοῦ Κοινωνικοῦ ἀγαθοῦ. Ὁ θάλατος τὸνέ βρίσκει στὴ στιγμή τῆς παγκόσμιας δόξας πού στεφανώνει τὸ μέτωπό του. Μὰ ἡ μεγαλειότητα ἱκανοποίηση γιὰ τὴν ἐπαναστατικὴ ψυχὴ τοῦ Ἀντρέιεφ, δὲν εἶναι τόσο ὁ παγκόσμιος θανασμὸς γιὰ τὸ μεγάλο ἔργο του πού τὸνέ συνοδεύει στὸν τάφο του, ὅσο ἡ πραγματοποιήση τοῦ μεγάλου κοινωνικοῦ ἰδανικοῦ γιὰ τὴν πατρίδα του πού ἦθε στίς τελευταῖες στήλιές τῆς ζωῆς του σὰν τὸ ἄξιον στεφάνωμα τῶν μεγάλων ἀνόνων τῆς πολυκύμαντης ζωῆς του. Ἄν ἡ παγκόσμια λογοτεχνία χάνει ἕναν ἐξαιρετικὸ ἀντιπρόσωπο, τὸ στρατόπεδο τῶν ἀγωνιστῶν τῆς Ἰδέας θρηνητὴ τὴ στέρηση ἑνὸς μεγάλου πολεμιστῆ.

Η ΕΠΙΣΗΜΗ ΓΛΩΣΣΑ

[Τὸ ἀκόλουθὸν ἄρθρον, ἂν και γραμμένο στὴν καθαρεύουσα, κάνει ἐξαιρεση ὁ «Νουμάς» και τὸ δημοσιεύει, γιὰ τὸ διαφέρο πού παρουσιάζει τὸ θέμα του. Ὁ σεβαστὸς ἐπιστήμονας, πού τόγραψε, καταλαβαίνει ἀληθινῶς τὴ σημασία τοῦ γλωσσικοῦ ἀγῶνα, μὰ δὲν μπορεῖ νά γράφει δημοτικὴ ἀφοῦν μεγάλωσε, ἀναθάρραξε και γέρασε μὲ τὴ διγλωσσία, μιλώντας δημοτικὴ και γράφοντας καθαρεύουσα. Τ' ἀποτελέσματα τῆς διγλωσσίας αὐτῆς εἶνε και ἡ ἀφορητὴ ὄλις τῆς παρακάτω τριγωνικῆς ἀλήθειας.]

Ἄπὸ πολλοῦ βασανίζει ὅλους μας τὸ γλωσσικὸν ζήτημα και ἰδίως ἡ ἐπιθυμία νά μάθωμεν και γνωρίσωμεν ποία εἶνε ἡ καθιερωμένη και ἐπισήμως ἀγεγνωρισμένη Ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἢν ὀρίζει και τὸ Σύνταγμα μᾶς, διὰ νά συμμορφωθῶμεν! (Ἄρθρον 107.—«Ἐπίσημος γλῶσσα τοῦ Κράτους εἶνε ἐκείνη, εἰς τὴν ὁποῖαν συντάσσονται τὸ πᾶσι και τῆς Ἑλληνικῆς νομοθεσίας τὰ κείμενα πᾶσα πρὸς παραφθορὰν ταύτης ἐπέμβασις ἀπαγορεύεται»).

Παραθερίζων ἐφέτος εἰς Σπέτσας ἔσχον τὴν εὐτυχίαν νά εἶδω δημοσίως τοιχοκολλημένον τὸ κατωτέρω ἐπίσημον ἔγγραφο, ἐπέχον θέσιν κειμένου ἑλληνικῆς

νομοθεσίας, ὅπερ παραθέτω ἐκ πιστοτάτης ἀντιγραφῆς:

Ἄριθ. 18

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐπομοιοραρχία Σπέτσων

Ἀστυνομικὴ διάταξις

Περὶ χρήσεως δημοσίων λουτρῶν και τηρήσεως τῆς δημοσίας αἰδοῦ

Ἐν Σπέτσαις τῇ 12 Ἰουλίου 1919

Ἡμεῖς ὑπομοιοραχὸς Χ... Χ..., διοικητῆς τῆς Ἐπομοιοραχίας Σπέτσων ἔχοντες ὑπ' ὄψη τ' ἄρθρα 20—26 τοῦ ἀπὸ 31 Δεκεμβρίου 1836 Β. Διατάγματος ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὸν Γ.Θ.Ο.Ε. νόμον περὶ ἀστυνομίας τοῦ κράτους, ὡς ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ Γ.Φ.Ο.Ζ. ὁμοίου τοῦ 1910 και πρὸς περιφρούρησιν τῆς δημοσίας αἰδοῦ

Διατάσσομεν

1) Ἀπαγορεύομεν τὴν χρῆσιν λουτρῶν καθ' ἅπασαν τὴν παραλείαν τῆς πόλεως μέχρι Μπομποπουλοῦς κατεστραμένου ἀνεμομύλου εἰς ἅπασας τὰς κυρίας, δεσποινίδας, κυρίους και παιδιά ἐπιτροπομένων τῶν λουτρῶν τούτων μόνον ἐντὸς τῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τούτον κατασκευασμένων πανυφείων.

2) Ἀπαγορεύεται εἰς τοὺς λουομένους οἶουδὴποτε φύλλον νά διέρχονται τῶν πανιέρων γυμνοὶ και ἄνευ τῆς σχετικῆς λουτρομανδίας.

Οἱ παραβάται τῆς παρουσίας θὰ καταταγῆνέ-λουντε εἰς τῶν ἀρροδιῶν δικαστικῶν ἀογῶν και θὰ τιμωρῶνται συμφορῶνως τοῖς ἄρθροις 659 και 697 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, ἡ δὲ ἐκτέλεσις αὐτῆς ἀνατίθεται εἰς τὴν γοροφυλακίαν.

Ἡ ἰσχὺς τῆς παρουσίας ἀρχεται ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς της.

Ὁ Ἐπομοιοραχὸς

Διοικητῆς τῆς Ἐπομοιοραχίας

(Τ. Σ.)

Χ. Χ. (ὑπογραφή)

Ἐἶνε «ἀστυνομικὴ διάταξις» ἐπέχουσα (καλῶς ἢ κακῶς ἀδιάφορον), θέσιν νόμου, (1) ἀφοῦ μάλιστα οἱ παραβάται αὐτῆς δύνανται νά καταδικασθῶσιν εἰς πρόστιμα και κράτησιν. Ὅθεν μᾶς ἐνδιαφέρει ἡ γλῶσσά της διὰ νά τὴν ἔχωμεν ὡς ὑπόδειγμα και υπογραμμόν, κατὰ τὸ Σύνταγμα. Καὶ ξένος καθηγητῆς φιλόλογος πασαυχὸν εἰς τὴν νῆσόν μας ἐζήτησεν ἀντίγραφον τῆς διατάξεως διὰ νά τὸ ἔξη ὡς πρότυπον κατὰ τὴν διδασκαλίαν τῆς νεοελληνικῆς ἐν τῇ χώρᾳ του!

Ἄξισι ἰδιαίτερας προσοχῆς εἰς τὸ ὑποδειγματικὸν καὶ μνημειῶδες αὐτὸ ἐπίσημον ἔγγραφο ἦσαν διὰ τὸν

(*) Ἐἶνε δηλ. νόμος μὴ ψηφισθεὶς ὑπὸ τῆς νομοθετικῆς ἐξουσίας, ἀλλ' ἀπορῶν ἐκ τῶν ἀναφερομένων ἄρθρων τοῦ Π. Ν. και τοῦ ἐπὶ Βασιλοκρατίας 1836 Β. Δ. ἄτινα προβλέπουσι ποινὰς κατὰ τῶν παραβαινόντων ἀστυνομικῶς διατάξεις.

Ἄν τώρα, καίτοι τὸ ἄρθρον 7 τοῦ Συντάγματος προβλέπει ὅτι: «οὐδεμία ποινὴ ἐπιβάλλεται ἄνευ νόμου ὀρίζοντος προηγουμένως αὐτήν», αἱ διοικητικαὶ ἀρχαὶ ἀρῶνται εἶδος νομοθετικῆς δυνάμεως ἐκ τοῦ ἄρθρου ἐκείνου και ἐκδίδουσι διατάξεις συναπαγομένως ποινὰς. τούτο εἶνε ζήτημα ὄχι τοῦ παρόντος και τὸ ὁποῖον πρέπει νά ἐξετασθῆ κατὰ τὴν ἀναθεώρησιν τοῦ Συντάγματος πρὸς πρόληψιν πάσης ὑπερβασίας τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας.

ξένων αἱ ἐξῆς καινοτομίαι, ἐκτὸς τῆς ἐν γένει συντάξεως καὶ στίξεως ἢ μᾶλλον ἀστιξίας, (ὅπως εἰς τὰς ἀρχαιοτάτας ἐπιγραφάς):

1. Ἡ γενική: τῆς αἰδοῦ.
2. Τό: «ἄπ' ὄψη».
3. Τό: «τ' ἄρθρω».
4. Οἱ ἑλληνικοὶ ἀριθμοὶ: «Γ.Θ.Ο.Ε. καὶ Γ.Φ.Ο.Ζ.» μὲ τελείας.

5. Ἡ σύνταξις, ἡ ὀρθογραφία καὶ ὁ ὄρος: «χρῆσιν λουτρῶν καθ' ἅπασαν τὴν παραλείαν μέχρι Μπουμπουλοῦς κατεστραμένον ἀνεμοκύλου».

6. Ὁ δις ἀπαντῶν ὄρος: «πανιέρων», ἴσως διότι οἱ πρωτογενεῖς ἐκεῖ λουτήρες καλύπτονται πρὸς τὰ κάτω μὲ πανιά. (φοικτὸν ἰδεῖν).

7. Ὁ ὄρος: «λουομένων οἰουδήποτε φύλλου» (ὄχι θεβαίως σικῆς, ἀλλ' ἐξ οἰουδήποτε δένδρου).

8. Ὁ ὄρος: «τῆς σχετικῆς λουτρομανδίας» (κατὰ τὰ: τῆς μανδίας, τῆς ζουρομανδίας).

9. Ἡ σύνταξις κλ. τοῦ: «θὰ καταγγέλουτε εἰς τῶν ἀρμοδίων δικαστικῶν ἀρχῶν καὶ θὰ τιμωροῦνται συμφρόνως τοῖς ἄρθροις τοῦ ποινικοῦ νόμου, ἡ δὲ ἐκτέλεσις αὐτῆς ἀνατίθεται...»

Φρονοῦμεν ὅτι πρέπει νὰ ληφθῇ μέριμνα συναγωγῆς καὶ ἀποταμιεύσεως καὶ ἄλλων τοιούτων ἐπισημῶν ἐγγράφων διὰ νὰ τὰ ἔχωσιν ὡς ὑπόδειγμα οἱ θέλοντες νὰ γράψωσιν ἑλληνικὰ ἀνεγνωρισμένα. Συγχρόνως πρέπει ταῦτα νὰ εἰσαχθῶσι καὶ εἰς τὰ διδακτικά βιβλία τοῦ Κράτους.

Εἰ δ' ἄλλως (τὸ καὶ ἀπλούστερον) πρέπει νὰ τροποποιηθῇ ἐν καιρῷ ἢ νὰ καταργηθῇ τὸ σχετικὸν περιεργὸν ἄρθρον τοῦ Συντάγματος περὶ γλώσσης....

Τώρα ὡς πρὸς τὴν οὐσίαν τῆς διαπαγῆς (διότι ἔχει καὶ οὐσίαν) παρατηρητέον ὅτι ἡ ἀστυνομική, ἡ χωροφυλακογενής ἀντίληψις ἐφρόντισε περισσότερο διὰ τὴν κάθαρσιν τῆς γλώσσης παρὰ διὰ τὸν καθαρισμὸν τῶν κητοίκων, ἐν οἷς καὶ πολλοὶ πρόσφυγες, εἰς οἷς μάτην οἱ ἐπιθεωρηταὶ συνίσταν ὅτι πρέπει νὰ λούωνται ἐνίοτε διὰ λόγους ὑγιείας καὶ καθαριότητος. Ἐρχεται ὁ ἀμειλικτος νόμος, ὁ φύλαξ τῆς τηρήσεως τῆς δημοσίας «αἰδοῦ» καὶ ἀπαγορεύει τὴν «χρῆσιν δημοσίων λουτρῶν», συλλαμβάνει δὲ ἀγγελιδὸν τοὺς λουομένους ἐγγληματικῶς πρόσφυγόπαιδας καὶ τοὺς ἀπάγει ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει εἰς τὸ ἀστυνομικὸν πραιτώριον!!

Ἐν τέλει φρονοῦμεν ὅτι θὰ ἦτο μεγάλη παράλειψις ἐκ μέρους τοῦ κράτους ἂν δὲν ἐπαρσημοφόρει τοὺς ἐγκρίνοντας τὰς τοιαύτας διαταγὰς κ.κ. νομάρχας. (Ἐχει γῶσιν, ὡς ὤφειλεν, ὁ κ. ὑπουργὸς τῶν Ἐσωτερικῶν; Τότε πρέπει καὶ αὐτὸς νὰ λάβῃ παράσημον!)

Ἄς τοὺς χειροκροτήσωσι τοὺλάχιστον, σὺν τοῖς ἄλλοις, οἱ Σπετσιῶται οἱ καταφεύγοντες διὰ τὰ λουτρά των, μὲ δαπάνην πολλῶν δραχμῶν, εἰς τὴν ἀπέναντι Πελοποννησιακῆν ἀκτὴν, χυδαῖστί «Κόσταν» καλουμένην, (ἄλλο βασίλειον ἐκεῖ, ὅπου ἐπιτρέπονται καὶ μπαῖν μίξτις, ἀρεκὰ νεωτεριστικά). Ἄς χειροκροτήσωσι καὶ οἱ μεταβαίνοντες χάριν τῶν λουτρῶν των εἰς τὸ δροσίζουστον νησί ἐπισκέπται, οἱ ἀναγκάζομενοι ν' ἀναχωρήσωσιν ἀλουστοῖς, ἄς χειροκροτήσωσι καὶ οἱ συνιστῶντες τὴν μετάβασιν εἰς τὰς ἑλληνικὰς λουτροπόλεις ἀρμοδίους, τοῦ ἐν τῷ Ἑπουργείῳ

τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας τμήματος τῶν ξένων!

Ἐξεπλιστέον ἐν τέλει ἂν μὲ τοιαύτας διοικητικὰς καὶ γλωσσικὰς ἀντιλήψεις καὶ ἐνεργείας θὰ δυνηθῶμεν νὰ εὐδοκμήσωμεν εἰς τὴν διοίκησιν τῆς μεγαλονομένης Ἑλλάδος μας! Ἀμήν.

ΟΥΤΙΣ

ΟΙ ΜΕΛΛΟΘΑΝΑΤΟΙ

Τῆς θάλασσης ἀγάπη.

Πρώτη μου καὶ στερνὴ εἴσασι σύ:

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ

I

Ὅλα τὰ γύρω νησιά—ξαπλωμένες Νύμφες—κι οἱ ἀπαλὲς καμπύλες τῶν κορμιῶν τους ἀσπρογῶλαξες—σκεπαζοῦνε τὰ κάλλια τους μ' ἀνάερα πέπλα πού ὄλο τραβιοῦνται πρὸς τὰ πάνω...

Ὁ ἥλιος ἀνοίγει τὴ χρυσή του ἀγκαλιὰ στὶς ψηλότερες κορφὰς τῶν ἀντικρυνῶν βουνῶν. Καὶ οἱ ἀχτίνες του—χέρια χρυσοροδίνα—χαϊδεύουνε τὴν ἀπαλόκορμη τῆ θάλασσα πού τρεμουλιάζει σὰν πρωτόβγαλτη δειλὴ παρθένα, κάτω ἀπ' τὰ χάδια του...

Πιὸ πέρα ἓνα καῖκι περιμένει φύσημα ἀγέρα γιὰ νὰ κουνηθεῖ. Κι ἀκόμα πιὸ κεῖ, ἡ Μάρκη, μακρουλή καὶ ξερὴ πού ξεπετάει κι αὐτὴ τὸ νυφιάτικο κι ἀνάερο πέπλο τῆς σὰ ψηλὰ καὶ τώρα γυμνῆ, ξαπλώνει τὸ κορμὶ τῆς ἡδονικὰ στὴ θάλασσα...

Τὸ φαροκάζι τοῦ Καπτὰν-Σφερόδουλα—μὲ τὰ παρὰ τωλιγμένα, γλυστοράει πάνω στὸ νερὸ ἀπαλά-ἀπαλά...

Καὶ γύρω του, ἔξω ἀπ' τὸ κύμα πού σκίζεται μουρουρίζοντας στὴν πρύμη του κι ἀπ' τὸ μονότονο τρίξιμο τοῦ καταρτιστοῦ καὶ τῶν κουπιῶν στοὺς σκαρμούς, ἡ σιγαλιά...

Ἄξαφνα, μιὰ φωνή,—ὁ Ἀντρέας,

—Ἔεε!... Χάχ! χὰχ!.. Για κοιτάξτε κεῖ... Λίπλα στὸ καῖκι.

—Τί εἶναι;

—Δὲ βλέπετε;... Ἐνα βόδι!...

—Βόδι;... Ποῦ;... Ἀ! καί! καί!... Τώρα εἶδα... Μόνο τὸ κεφάλι του εἶναι ὄξω ἀπ' τὸ νερὸ...

Ὁ Καπτὰν-Σφερόδουλας στηθήκει ἀργὰ τὸ κεφάλι πρὸς τὰ κεῖ... Ἡ ματιὰ του πλανέται ὀλόγυρα ἀπ' τὸ καῖκι καὶ σταματᾷε στοῦ τιμονιοῦ τὴ μεριά: Ἐνα κεφάλι βοδιοῦ μὲ μικρὰ γυριστὰ κέρατα βγαίνει ἀπ' τὸ νερὸ... Κι ἔπειτα ἓνα βαρὺ παραπονεμένο μουκανητὸ φτάνει ἀπὸ κεῖ καὶ χάνεται στὸ ἀπέραντο τῆς θάλασσης... Καὶ σὲ λίγο ξανακούγεται ἀπὸ τὴ Μάρκη—σὰν ἀπάντησις—πιὸ σιγανό, σβουμένο...

Κι ὁ καπετάνιος μὲ φωνὴ βαρετῆ

—Τὸ πλένοῦνε φαίνεται... Μά, μπορεῖ νὰν τὸ βουτήξουνε στὸ νερὸ γιὰ νὰν τοῦ περάσει ἡ φούρια—θὰναι σερνικὸ καὶ δὲ θάφινε ψίχουα τὰ θηλυκά...

Κάποιο κρυόγελο λουγοαφίξεται στὰ γέλια τῶν νησιῶν... Ὁ Ἀντρέας ἀλλάζει πονηρὸς ματιὰς μὲ τὸ Μινάλη...

Τὸ καῖκι ὅσο πάει μικραίνει καὶ χάνεται σιγὰ-σιγὰ στὸ κουραστικὸ μαγνάδι τῆς προῖνῆς καταγιάς.

Τώρα εἶναι μόνου στὸ πέλαγο... Ἡ θάλασσα λαμπο